

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.изк.н. Бисер Илиев Дамянов

за дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 1.Педагогически науки

професионално направление 1.3.Педагогика на обучението по...

научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“

Автор: Боян Людмилов Блажев

Тема: „РАЗВИТИЕ НА УМЕНИЯ ЗА ИЗОБРАЗЯВАНЕ НА ОБЕКТИ ПО НАТУРА ЧРЕЗ
УЧЕБНИ ЗАДАЧИ ПО ЖИВОПИС“

Научен ръководител: проф. д.изк.н. Бисер Илиев Дамянов, ПУ „П. Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-5409 от 23.10.2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’. Автор на дисертационния труд е Боян Людмилов Блажев – редовен докторант към катедра „Естетическо възпитание“ с научен ръководител проф. д.изк.н. Бисер Илиев Дамянов.

Представеният от кандидата комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички необходими документи, които са налични и изрядни.

Боян Блажев е завършил специалност Живопис в НХА. През периода 2008 - 2016 г. е учител по изобразително изкуство, информационни технологии и компютърна анимация в 51 СОУ „Елисавета Багряна”, София. Понастоящем е учител по компютърна графика, графичен дизайн и уебдизайн в Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография. Боян Блажев има участия в множество изложби и няколко проекта. Реализирал е 7 самостоятелни изложби.

През 2014 г. Б.Блажев е зачислен на със заповед на Ректора по научна специалност „Теория и методика на обучението по изобразително изкуство“ към катедра „Естетическо възпитание“.

През времето на редовната си докторантура докторантът преминава обучение в Докторантското училище към Педагогическия факултет на университета. Изпитите за кандидатския минимум са положени успешно.

Във връзка с работата над дисертационния труд са направени три удължения на срока за приключване на докторантурата: първото удължение е от една година, след което следват още две удължения по три месеца. След тези удължения по решение на катедра „Естетическо възпитание“ и със заповед на Ректора докторантът е отчислен с право на защита.

Във връзка с уточняване на проблематиката на дисертационния труд е направена еднократна промяна на темата. Първоначално проблематиката, по която работи докторантът, е в областта на обучението по изобразително изкуство в Средното училище. След промяната на темата проблемът е изместен в областта на вузовската дидактика. Това наложи докторантът да провежда обучение по живопис в ПУ, където реализира дидактическият експеримент.

2. Актуалност на тематиката

Проблемът за изобразяването на обекти по натура е много съществен за обучението в сферата на визуалните изкуства. Той се решава по различен начин, основно чрез традиционни методи на обучение, някои от които имат дълга история. Най-често тези методи се прилагат, без строга научна обосновка. За да се провери нивото на тяхната ефективност обаче е важно те да бъдат теоретично обосновани, експериментално проверени, осъвременени и пригодени към актуалните потребности на обучението по изобразително изкуство. Работата на Боян Блажев разработва един от тези въпроси, което означава, че проблемът, разработен в дисертационния труд, е актуален, с теоретическа значимост и практическа приложимост.

3. Познаване на проблема

Представената дисертация е в обем от 199 стр. основен текст, библиография от 172 източника на кирилица, латиница и цитирани множество интернет източници. Дисертационният труд е с три приложения: на учебни програми, на репродукции на художествени произведения и на студентски работи, свързани с експерименталното изследване. От структурата на дисертацията, както и от разработката на отделните теми, е видно, че докторантът е добре запознат със състоянието на проблема.

4. Методика на изследването

Методиката на изследване, избрана от докторанта, му позволява да постигне заложените цели. Използваните методи на изследване като теоретично проучване, педагогически експеримент и др., са дали възможност за решаването на основните задачи, поставени в дисертационния труд.

Тук обаче е необходимо да се направят някои пояснения:

Първоначално темата на докторанта е свързана с изследване на обучението по изобразително изкуство в прогимназиален етап на в СУ, където той извърши съответната проучвателна дейност и подготовка на текстов материал. Поради промяната на обекта на изследване през първата година от работата над проблематиката, се промени и темата на дисертацията със съответните следствия: преосмисляне на проблематиката, допълнително проучване на литературни източници, промяна на модела на експерименталното изследване, промяна на методиката на изследване. Всичко това забави докторанта, който премина през редица критични ситуации, свързани с разработката на текста по дисертацията, съкращения и преработки на отделните части. Това наложи да се направят горепосочените удължения на срока за приключване на процедурата от 1 г. и 6 м. В

резултат на работата над новата проблематика качеството на дисертацията значително се подобри, както по отношение на текста, така и по отношение на експерименталното изследване, неговото описание и интерпретацията на данните. Боян Блажев общо взето успя да подготви дисертацията в достатъчно развит вид, за да премине към предзащита, на която му бяха дадени съответните насоки.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията представлява теоретико-приложно изследване. Основният проблем на разглеждане е развитието у студентите на умения за изобразяване на обекти по натура чрез учебни задачи по живопис. Значимостта на проблема, целта и задачите на изследване и основните методи са открити още във въведението. В първите две глави са представени теоретическите основания, а в следващите две глави е описано експерименталното изследване и резултатите от него. Накрая на работата са представени основните изводи.

Приносните моменти в научните разработки на Боян Блажев имат теоретически и приложен аспект.

В теоретичен аспект важно значение имат представените концепции за обучението по живопис.

Приносните моменти на доктората са основно с приложен характер и се състоят в следното:

Разработен е оригинален педагогически модел от учебни постановки, както и система за онагледяване и анализ на учебните задачи по живопис.

Разработена е ефективна система от критерии и показатели, които могат да бъдат приложени при оценяването на резултатите в обучението по живопис във ВУ.

Моделът на Блажев може да бъде внедрен в обучението по живопис във ВУ. Използваните учебни задачи могат да имат важно значение в повишаване на ефективността на обучение.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът представя 5 публикации – научни статии, публикувани в сборници с научни трудове. Езикът на изложение е ясен и стегнат. Три от тях са с теоретико-методически и една – с общопедагогически характер. Материалите са публикувани в периода 2015 – 2017 г. Те са издадени на български език и не са в съавторство.

Дисертационното изследване, както и другите публикации са индивидуално дело на докторанта. С цел провеждане на обучение по живопис във ВУ докторантът проведе обучение със студенти в специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“. Събраните и анализирани данни по експеримента са негово лично дело. Резултатите във връзка с разработката на теоретичната част на дисертацията и по експеримента са негова заслуга.

7. Автореферат

Авторефератът е в обем от 40 стр. разработен е според изискванията за този жанр и отразява адекватно и пълно дисертацията. В него са обхванати съществените елементи от текста и приложенията, отразени са основните резултати, постигнати в дисертацията и приносите. Текстът е стегнат и лаконичен. Основно внимание е обърнато на експерименталната част на дисертацията. Разбира се, на основа на промените в дисертацията, някои части на реферата също ще изискват съответна преработка.

8. Препоръки

Както беше отбелязано по-горе, в резултат на работата над новата проблематика, качеството на дисертацията на Б. Блажев е значително подобро и дисертацията в представения вид представлява сама по себе си завършено педагогическо изследване. По време на работата над дисертацията си Б. Блажев е положил значителен труд, което е видно от постигнатите резултати. Макар че текстът по дисертацията е значително подобрен, е необходимо да бъде още веднъж критично преработен. По този начин могат да се преодолеят някои противоречия, неточно използвани термини, повторения, излишни изрази и отделни параграфи, в резултат на което текстът ще стане значително по-стегнат и научно издържан.

По-конкретно препоръките се отнасят до следното:

Необходимо е да се уточни предметът на изследване и да се прецизира хипотезата.

Текстът в първа и втора глава да се изчисти от излишна фактология. Отделни пасажки, представящи всеизвестни исторически факти, да се съкратят.

Разработката на теоретичната част на дисертацията би спечелила, ако накрая на главите, свързани с разглеждане на отделни въпроси, завършват с кратко обобщение и/или изводи. Изводите към отделните глави, особено към гл. 4., могат да бъдат преработени.

Частта, съдържаща учебни програми по живопис, би спечелила, ако завърши с кратък сравнителен анализ и изводи.

Да се уточни използването на някои понятия (*метод, похват, система на обучение, „експериментален модул“, модел*), които не винаги се използват коректно в текста.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като обобщение към гореизложеното смятам, че представените от докторанта работи за рецензиране **съдържат резултати, които допринасят за обогатяването** на методиката на обучение по изобразително изкуство, в частност – методиката на обучение по живопис във ВУ. Дисертационният труд **съдържа необходимите научни и приложни резултати, които представляват принос в педагогическата наука** и **отговарят на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Критериите за присъждане

на научни степени и заемане на академични длъжности на Университета „П. Хиленрадски“.

Докторантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност и провеждането на научно изследване. Дисертационният труд на докторанта демонстрира педагогическа култура, ерудиция и умения за експериментално изследване в областта на методиката на обучение.

Горните съображения са основание да дам **положителна оценка** за работата на докторанта и предлагам на научното жури **да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Боян Блажев в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., научна специалност Методика на обучението по изобразително изкуство.

30.11. 2018 г.

Изготвил становището: .....

Проф. д.изк.н Бисер Дамянов